

Nagy János államtitkár beszédje Józsa Judit kerámiaszobrász kiállításának megnyitóján

„Mert mi is magyarok vagyunk, Még Ázsiából szakadtunk. Úristen, sorsunkon segíts, Csángó magyart el ne veszítsd!” – hallhattuk pár perccel ezelőtt Petrás Máriától. Köszönjük szépen! De rögtön felelnek rá a székelyek: „ne hagyd elveszni Erdélyt, Istenünk!” Köszönjük, Erdős Róbert! Ugyanígy Kölcsey: „nyújts feléje védőkart, ha küzd ellenséggel!” Köszönjük szépen, Zsikó Zsuzsanna! Vagy éppen a magyarok patrónájához szóló nemzeti fohászuk: „ne feledkezzél el szegény magyarokról.” És teszem hozzá én – szerényen, visszafogottan – református presbiterként: „mert Tebenned bízunk eleitől fogva.”

Igen tisztelt Művésznő! Kedves Judit! Tisztelendő Osztie Atya! Kedves Hölgyeim és Uraim!

Mintha mi, magyarok, székelyek, csángók, katolikusok és protestánsok mindig ugyanazt a kérést, könyörgést fogalmaznánk meg évszázadok óta – újra és újra. Méltó és igazságos hát, hogy ezt ma itt, a Nagyboldogasszony plébániatemplomban tesszük meg. Abban az Isten-házában, amely történelmünk számos dicső és vészterhes korszakát látta. Éppúgy látta Mátyás bús hadát, mint ahogy zengett itt győzedelmi ének Ozmán vad népének ajkán is.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

1989 óta minden évben megemlékezünk nemzeti imádságunkról és azon keresztül a fantasztikus magyar kultúránkról. Tudjuk és érezzük, hogy a Himnuszunk mennyire más a többi európai nép himnuszához képest, amelyek vagy lelkesítő indulók, mint az olasz és a francia, vagy az uralkodóért mondott áldások, mint az angol, vagy a haza szépségéről és a nemzet szabadságvágyáról szólnak, mint a lengyel. Azonban amennyire kitűnik Kölcsey műve és Erkel zenéje más népek himnuszai közül, éppoly szépen illeszkedik nemzeti énekeink sorába. A magyar, a székely, a csángó, a palóc, a felvidéki és a délvidéki himnusz ugyanarról a töről fakad. Ugyanannak a fának az ágai. Arról tanúskodnak, hogy mi, magyarok csak gyökereinkkel az anyaföldre kapaszkodva és ég felé tartott karokkal tudunk megmaradni a minket nyomorgató vagy nyomorgatni akaró birodalmak és a ránk kényszerített határvonalak között. Csak így tudunk hűségesek maradni nyelvünkhöz, egyedülálló szellemi örökségünkhöz – még a jogfosztó dekrétumok árnyékában vagy olyan háborúk malomkövei között is, amelyhez nekünk, magyaroknak semmi, de semmi közünk nincsen.

Mert a mi történelmünkben újra és újra eljönnek azok a korszakok, amikor meg kell védenünk hitünket, nyelvünket, kultúránkat, egyszóval a magyarságunkat.

Himnuszaink az ilyen sorsfordító pillanatokra adott válaszok. Így volt ez 1823-ban, amikor Kölcsey Ferenc papírra vetette nemzeti imádságunkat, de így volt száz évvel később, Trianon után, a Székely himnusz születésekor. Ma ismét ilyen korban élünk. A veszélyek korában. Világjárványok, világ-rendszerváltás, háborúk – amerre csak a szem ellát. A legnagyobb veszélyt most a háború jelenti. Mindent el kell követnünk, hogy ne sodorjanak, rángassanak, préseljenek bele bennünket. Nem szabad alábecsülnünk azokat az erőket sem, amelyek csendben, lopakodva bontják meg a

minket összetartó kötelékeket. Mindig csak egy-egy apró szeletet nyisszantva le nemzeti kultúránkból.

Ilyenkor különösen fontos, hogy legyenek művészeink, akiknek hivatása a nemzeti önazonosságunk megőrzése és továbbadása. Az igazi művészi bátorság ugyanis ma éppen ehhez kell. Szembemenni azokkal, akik szerint a nemzet, a család, a keresztyénség már csak a múlt, a Himnusz pedig nem több az állami ceremóniák és az iskolai ünnepek kötelező kellékénél, vagy ne adj' Isten, a focimeccsek felvezető énekénél.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Nemzeti imádságaink forrásvidékein ugyanis csak levett sarukkal szabad járni. Józsa Judit pedig levett sarukkal jár. A legbátrabb tettet vitte véghez, amit egy magyar művész tehet. Azzal az alázattal, ahogyan Erkel Ferenc megzenésítette Kölcsey munkáját, és azzal a kemény, konok, székely dacos határozottsággal, ahogyan Kodály Zoltán mondott nemet Rákosinak, amikor egy új, kommunista himnuszt rendelt tőle. Aki nemzeti imáinkkal dolgozik, annak pontosan bele kell találnia a magyar emberek szívének közepébe. És erre csak azok képesek – és Judit ilyen –, akik maguk is szívből alkotnak. Mert ebbe születtek, ezt az örökséget kapták az apai házban, és erre készültek egész életükben. Ez az ő hivatásuk. Talán ez az oka annak, hogy a magyar művészek közül eddig csak nagyon kevesek vállalkoztak erre. Mert aki rálép erre az útra, ugyanaz kell vezérelje, mint a himnuszaink szerzőit: feltétlen hit az egy Istenben, feltétlen hit a hazában, feltétlen hit a nemzetben, feltétlen hit az összetartozásban, feltétlen hit a szeretetben és feltétlen hit a családban.

Józsa Judit kiállítása a magyar nemzet olyan csodálatos kincseit gyűjti egybe, és mutatja be gyönyörű kerámiáin, amelyekről sok honfitársunknak fogalma sincs. Az egyes műalkotásokon megelevenednek himnuszaink képei. Úton járó közösség. Viharok között kapaszkodó nép. Idegenek között nyelvét őrző család. Ég felé emelt kezek. Ott él bennük a piros szív bátorsága, a fehér hó tisztasága és a zöld levél ígérete. Erő, hűség, remény. Amit tehát ezen a kiállításon láthatunk, látni fogunk, az egyszerre művészet és küldetés. Kerámiába írt imádságok. Egy nép több évszázados emlékezete, amely itt áll most előttünk – formába sűrítve és csendben megőrizve. Éppen ezért arra biztatok mindenkit, hogy himnuszainkban ne csak történelmi érdekességeket, ne csak a magyar nemzetrészek saját imáit lássuk, hanem az élő örökségünket. Hallgassuk, szeressük, énekeljük minél gyakrabban! Tartsuk őket a szívünkben, és akkor mi is megtartatunk.

A kiállításhoz sok-sok érdeklődőt, a művésznő további szolgálatához sok ihletetett pillanatot kívánok!

Isten áldja meg a magyart, tartson neve, míg a föld tart! Isten óvja Magyarországot!

Budapest

2026. január 29.